

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 14 kwietnia 2016 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. D. został skazany prawomocnymi wyrokami:

Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 10 marca 2004 r., sygn. akt **II K 1556/03**:

- za czyn z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk popełniony w dniu 20/21 października 2003 r. na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

- za czyn z art. 279 § 1 kk i art. 275 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełniony w dniu 20/21 października 2003 r. na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

W miejsce wyżej opisanych jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczono karę łączną 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 4 (czterech) lat. Na poczet orzeczonej kary zaliczono skazanemu okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 21.10.2003 r., godz. 05.25 do dnia 10.03.2003 r., skazanego częściowo obciążono kosztami sądowymi. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 20 marca 2006 r., sygn. akt II K 1556/03 (VI Ko 362/06, VI D 179/04) zarządzono wykonanie orzeczonej wobec skazanego kary łącznej 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności, a na jej poczet zaliczono skazanemu okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od dnia 21.10.2003 r., godz. 05.25 do dnia 10.03.2003 r.

Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 28 listopada 2005 r., sygn. akt **X K 883/05**:

- za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii popełniony w dniu 22.04.2005 r. na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczono przepadek dowodów rzeczowych;

- za czyn z art. 288 § 1 kk popełniony w dniu 22.04.2005 r. na karę 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, skazanego na podstawie art. 72 § 2 kk zobowiązano do naprawienia szkody.

W miejsce wyżej opisanych jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczono karę łączną 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 3 (trzech) lat i na ten czas oddano skazanego pod dozór kuratora sądowego, na podstawie art. 71 § 1 kk orzeczono karę grzywny w wymiarze 25 (dwudziestu pięciu) stawek dziennych, po przyjęciu iż wysokość jednej stawki dziennej równa się kwocie 20 zł (dwadzieścia). Na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczono skazanemu okres zatrzymania od dnia 22.04.

2005 r., godz. 22.30 do dnia 24.04.2005 r., godz. 16.00, skazanego zwolniono od kosztów sądowych. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 29 listopada 2007 r., sygn. akt X K 883/05 (VI Ko 5482/07) zarządzono wykonanie orzeczonej wobec skazanego kary łącznej 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, a na jej poczet zaliczono okres zatrzymania od dnia 22.04. 2005 r., godz. 22.30 do dnia 24.04.2005 r., godz. 16.00.

Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 18 września 2015 r., sygn. akt **II K 1034/06**:

- za czyn z art. 279 § 1 kk popełniony w dniu 26.09.2005 r. na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności, skazanego zobowiązano do naprawienia szkody;

- za czyn z art. 224 § 2 kk i art. 222 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełniony w dniu 26.09.2005 r. na karę 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności.

W miejsce wyżej opisanych jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczono karę łączną 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 3 (trzech) lat, skazanego obciążono kosztami sądowymi.

Od dnia 4 sierpnia 2015 r. K. D. odbywa karę łączną 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie sygn. akt II K 1556/03, czas odbycia kary upływa w dniu 6 października 2016 r., a następnie skazany ma odbywać karę orzeczoną w sprawie sygn. akt X K 883/05. Ponadto w związku z uprawomocnieniem się z dniem 26 września 2015 r. wyroku wydanego w sprawie sygn. akt II K 1034/06 wykonywana jest również kara orzeczona tym wyrokiem, biegnie okres próby na jaki zawieszono wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności.

Skazany przed pozbawieniem wolności przebywał poza granicami kraju, gdzie również naruszył obowiązujące normy prawne – został skazany wyrokiem z dnia 15 maja 2008 r. przez Sąd w Hiszpanii za czyn z kategorii: przemoc domowa lub groźby, orzeczona kara została w całości wykonana. K. D. ma ukończone 31 lat, jest kawalerem, nie posiada dzieci. Skazany posiada wykształcenie zawodowe, w Zakładzie Karnym pracuje nieodpłatnie, pracę wykonuje poza Zakładem w systemie bez konwojenta, nie posiada majątku. Po odbyciu orzeczonych kar zamierza powrócić do Irlandii i tam pracować. K. D. w Zakładzie Karnym zachowuje się poprawnie, nie popada w konflikty, utrzymuje poprawne relacje ze współosadzonymi oraz personelem. Skazany aktywnie uczestniczy w proponowanych zajęciach resocjalizacyjnych, m.in. programie z zakresu profilaktyki uzależnień – edukacji antyalkoholowej „Trzeźwy umysł”, Treningu Zastępowania Agresji, treningu umiejętności prospołecznych, treningu kontroli złości, treningu wnioskowania moralnego, zajęciach Klubu Pracy. K. D. był kilkakrotnie nagradzany w Zakładzie Karnym, nie stosowano wobec niego kar dyscyplinarnych. Skazany jest krytyczny wobec popełnionych przestępstw. W opinii Dyrektora Zakładu karnego prognoza postpenitencjarna wobec K. D. jest pozytywna.

Dowody: akta spraw II K 1556/03, X K 883/05, II K 1034/06, karta karna k. 7-10, opinia o skazanym k. 28, oświadczenie skazanego k. 40

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 569 § 1 kpk oraz art. 570 kpk w stosunku do osoby, która została skazana kilkoma prawomocnymi wyrokami, ostatni z Sądów wydających wyroki, na wniosek skazanego, jak również z urzędu, może wydać wyrok łączny, o ile spełnione są warunki do wydania kary łącznej. Przy czym mając na uwadze treść przepisu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw wobec sprawcy, który został skazany kilkoma wyrokami, które uprawomocniły się przed dniem 1 lipca 2015 r. Sąd może wydać wyrok łączny wyłącznie w oparciu o przepisy kodeksu karnego w brzmieniu sprzed nowelizacji na podstawie ww. ustawy. Zgodnie z ówczesnym brzmieniem przepisu art. 85 kk wyrok taki może zostać wydany, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy, nawet nieprawomocny, wyrok, a orzeczone kary są tego rodzaju, że mogą zostać połączone. Warunki łączenia kar określał przede wszystkim kolejny przepis zawarty w art. 86 § 1 kk. Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar jednostkowych do ich sumy, przy czym kara ta nie może przekraczać 15 lat pozbawienia wolności, 810 stawek grzywny, jak również 2 lat ograniczenia wolności. Kolejne przepisy określały szczególne zasady, które nie mają zastosowania w przedmiotowej sprawie. Tymczasem K. D. został skazany trzema wyrokami wydanymi przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie, przy czym ostatni z nich został wydany i uprawomocnił się już po 1 lipca 2015 r. W tym stanie rzeczy dopuszczalnym jest również wydanie wyroku łącznego wobec skazanego w oparciu o przepisy art. 85 i kolejne kk w brzmieniu nadanym powołaną ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. Stosowanie do treści przepisu art. 85 kk w brzmieniu nadanym wymienioną ustawą możliwe jest wydanie wyroku łącznego bez względu na to, czy przestępstwa, za które orzeczono kary podlegające łączeniu pozostają w zbiegu, czy też nie. Podstawą wymierzenia kary łącznej jest wymierzenie za dwa lub więcej przestępstw kar tego samego rodzaju lub innych podlegających połączeniu, przy czym kary te nie mogą być w całości już wykonane. W przedmiotowej sprawie wobec dopuszczalności wydania wyroku łącznego wobec K. D. zarówno w oparciu o przepisy obowiązujące przed nowelizacją z dnia 20 lutego 2015 r., jak i po nowelizacji, w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania wyroku, Sąd orzekając o karze łącznej musiał mieć na uwadze treść zasady wyrażonej w art. 4 § 1 kk, zgodnie z którą jeżeli w dacie orzekania obowiązuje ustawa inna, niż w czasie popełnienia czynu, stosuje się ustawę nową,

chyba że poprzednio obowiązująca jest względniejsza dla sprawcy. W tym miejscu zauważyć również należy, iż skazany popełnił przestępstwa w październiku 2003 r., kwietniu 2005 r. oraz wrześniu 2005 r., a więc przed nowelizacją z dnia 5 listopada 2009 r. (weszła w życie z dniem 8 czerwca 2010 r.), na mocy której dodano przepis art. 89 § 1a kk pozwalający na orzeczenie kary łącznej pozbawienia wolności za zbiegające się przestępstwa bez warunkowego zawieszenia jej wykonania, pomimo że wśród kar jednostkowych wymierzonych za pozostające w zbiegu przestępstwa byłyby kary z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. w tej sytuacji bez względu na to, w oparciu o który reżym prawny Sąd orzekł w niniejszej sprawie, mając na uwadze treść art. 4 § 1 kk, jak i utrwalone w tym zakresie orzecznictwo, w tym Sądu Najwyższego, nie było możliwe orzeczenie kary łącznej – bezwzględnej kary pozbawienia wolności, w sytuacji gdy Sąd za podstawę jej wymiaru brał również karę orzeczoną w sprawie sygn. akt II K 1034/06 - karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20.10.2015 r., sygn. akt III KK 339/15 oraz z dnia 7.11.2014 r., sygn. akt II KK 284/14)

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, iż od strony formalnej na podstawie przepisów obowiązujących przed nowelizacją z dnia 20 lutego 2015 r. połączeniu podlegać mogą kary orzeczone wyłącznie dwoma wyrokami, którymi został skazany K. D.. Pierwszy **z dnia 28 listopada 2005 r., sygn. akt X K 883/05** za czyny popełnione w dniu 22.04.2005 r., za które orzeczono jednostkowe kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 6 miesięcy pozbawienia wolności, a w ich miejsce karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby 3 lat, a następnie zarządził wykonanie orzeczonej kary oraz kolejny **z dnia 18 września 2015 r., sygn. akt II K 1034/06** za czyny popełnione w dniu 26.09.2005 r. za które orzeczono jednostkowe kary 1 roku pozbawienia wolności oraz 8 miesięcy pozbawienia wolności, a w ich miejsce karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat. W zbiegu nie pozostają zaś przestępstwa, za które orzeczono kary w wyroku z dnia 10 marca 2004 r., sygn. akt II K 1556/03.

Przechodząc do ustalenia wymiaru kary łącznej wskazać należy, iż może być ona oparta na jednej z trzech zasad. Pierwsza zasada pełnej absorpcji polega na wymierzeniu kary łącznej w granicach najsurowszej z wymierzonych kar jednostkowych. Druga skrajna zasada kumulacji oznacza, że kara łączna odpowiada sumie wszystkich kar jednostkowych podlegających połączeniu. Wreszcie zasada pośrednia tzw. asperacji polega na wymierzeniu kary pomiędzy opisanymi wyżej granicami. Sąd dokonując wyboru jednej z powyższych zasad winien mieć na uwadze przede wszystkim stopień związku przyczynowo – podmiotowego pomiędzy poszczególnymi przestępstwami, im ten związek będzie bliższy tym bardziej Sąd winien zmierzać ku zastosowaniu zasady pełnej absorpcji. Pamiętać przy tym należy, iż kara łączna jest swego rodzaju podsumowaniem działalności przestępczej sprawcy w danym okresie, ma likwidować swoistą konkurencję kar w postępowaniu wykonawczym wynikłą z kilkukrotnych skazań. Wymierzenie kary łącznej nie ma na celu premiowania sprawcy, niekoniecznie musi przynosić mu korzyści. Zwykle nie ma też powodu, by orzekać w dolnych granicach, czyli przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji. Popelnienie większej ilości przestępstw winno skłaniać do odstępowania od tej zasady, bowiem wówczas mogłoby to prowadzić do praktycznej bezkarności części z zabronionych zachowań sprawcy. (uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 19.10.2007 r., sygn. akt II AKa 183/07) Ze wskazanych wyżej względów zastosowanie zasady pełnej absorpcji winno mieć miejsce wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach, w przypadku ścisłego związku przedmiotowo – podmiotowego popełnionych przez skazanego czynów, bądź też w przypadku, gdy za niektóre czyny zostały wymierzone minimalne kary, które nie rzutują w żaden sposób na wymiar kary łącznej. Przy czym w odniesieniu do skazanego K. D. pamiętać również należy o tym, iż zgodnie z brzmieniem przepisu art. 89 kk obowiązującym w czasie, kiedy popełniał on przestępstwa, nie było możliwe orzeczenie bezwzględnej kary łącznej pozbawienia wolności, w sytuacji, gdy chociażby za jedno ze zbiegających się przestępstw wymierzono karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

Priorytetową zasadą wymiaru kary łącznej winna być zasada asperacji. W przedmiotowej sprawie Sąd wymierzył karę łączną przy uwzględnieniu właśnie tej pośredniej zasady. Za objęte wyrokiem łącznym przestępstwa skazanemu wymierzono jednostkowe kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności; 6 miesięcy pozbawienia wolności; 1 roku

pozbawienia wolności oraz 8 miesięcy pozbawienia wolności. W tym stanie rzeczy zgodnie z treścią art. 86 § 1 kk możliwe było wymierzenie kary łącznej w granicach od 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności do 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności. Przepięstwa te zostały popełnione w stosunkowo krótkim okresie czasu – pomiędzy 22.04 a 26.06.2005 r., przy czym dwa spośród nich zostały skierowane przeciwko takiemu samemu dobru prawnemu – mieniu, są więc przestępstwami podobnymi w rozumieniu przepisu art. 115 § 3 kk. W tym stanie rzeczy mając na uwadze powyższe, jak i zachowanie skazanego po popełnieniu opisanych przestępstw, a przede wszystkim jego funkcjonowanie w warunkach Zakładu Karnego, pozytywną prognozę postpenitencjarną, Sąd uznał, iż w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności możliwe jest wymierzenie K. D. na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk i art. 569 § 1 kpk kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności i warunkowe zawieszenie jej wykonania na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk w zw. z art. 89 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt. 1 kk na okres próby 5 lat, przy czym orzeczenie to stosownie do treści art. 4 § 1 kk oparto na przepisach obowiązujących przed nowelizacją kodeksu karnego z dnia 20 lutego 2015 r., z uwzględnieniem treści przepisu art. 89 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia przez skazanego przestępstw. Mając na uwadze to by orzeczona kara, również łączna, spełniała swe funkcje w zakresie prewencji ogólnej, jak i oddziaływania indywidualnego, była dolegliwa, tak by sprawca, któremu pozwolono na skorzystanie z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary, nie uznał, iż została mu ona „darowana” Sąd na podstawie art. 71 § 1 kk w zw. z art. 89 § 2 kk przy zastosowaniu przepisu art. 4 § 1 kk orzekł wobec skazanego dodatkowo karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych po 20 zł każda. Ustalając ilość stawek dziennych Sąd miał na uwadze ilość jednostkowych przestępstw popełnionych przez skazanego, ich charakter, to że swoim zachowaniem naruszył on różnorodne dobra prawne, wreszcie to, iż właściwie na przestrzeni ostatnich lat, poprzez wyjazd za granicę unikał on odbycia orzeczonych kar, co doprowadziło do zarządzenia ich wykonania. Ustalając zaś wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 zł Sąd miał na uwadze nie tylko obecną sytuację życiową skazanego, który odbywa karę pozbawienia wolności, lecz również to, iż na przestrzeni ostatnich lat pracował on za granicą i ustalona kwota pozostaje w zasięgu jego możliwości zarobkowych.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 4 § 1 kk Sąd w przedmiotowej sprawie rozważał również wymierzenie kary łącznej na podstawie przepisów kodeksu karnego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z treścią przepisu art. 85 kk w brzmieniu nadanym ww. ustawą Sąd mógł orzec karę łączną wobec kar wymierzonych skazanemu, w tym kar łącznych, które nie zostały dotychczas w całości wykonane. Wobec K. D. wykonywana jest obecnie kara łączna pozbawienia wolności orzeczona na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 10 marca 2004 r., sygn. akt II K 1556/03 – data końca odbycia tej kary przypada na 6.10.2016 r., w dalszej kolejności ma być wykonywana kara łączna pozbawienia wolności orzeczona na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 28 listopada 2005 r., sygn. akt X K 883/05. Ponadto z uwagi na uprawomocnienie się wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 18 września 2015 r., sygn. akt II K 1034/15 jest również wykonywana kara łączna pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania orzeczona tym wyrokiem, biegnie ustalony przez Sąd okres próby. Wykonywane kary podlegają połączeniu wg. zasad określonych w art. 86 § 1 i 4 kk oraz art. 89 § 1b kk, co oznacza, że kara łączna może być wymierzona w granicach od 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności do 3 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności. W tym stanie rzeczy nie było by możliwe warunkowe zawieszenie wykonania takiej kary łącznej, albowiem dolna granica przekracza zakres określony w art. 89 § 1 kk w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. wobec tego rodzaju ustalenia Sąd nie mógł uznać za względniejsze przepisów kodeksu karnego obowiązujących w dacie wydania wyroku, tj. w dniu 14 kwietnia 2016 r., albowiem przy ich zastosowaniu nie było możliwe wymierzenie kary względniejszej, a więc z warunkowym zawieszeniem jej wykonania.

W pozostałym zakresie orzeczenia, zgodnie z art. 576 § 1 kpk podlegają odrębnemu wykonaniu. Z uwagi na brak warunków do połączenia pozostałych kar orzeczonych opisanym wyżej wyrokiem – sygn. akt II K 1556/03, w pozostałym zakresie na podstawie art. 572 kpk umorzono postępowanie.

W przedmiocie kosztów postępowania orzeczono na podstawie art. 624 § 1 kpk i art. 632 pkt 2 kpk, mając na uwadze sytuację materialną skazanego.

SSR Katarzyna Baryła